

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	234
Land:	DR Congo
Kilde:	Svenska Regeringskansliet – Utrikesdepartementet
Titel:	Mänskliga rättigheter i Demokratiska republiken Kongo år 2010.
Udgivet:	7. juli 2011
Optaget på baggrundsmaterialet:	21. september 2011

REGERINGSKANSLIET

Denna rapport är en sammanställning grundad på Utrikesdepartementets bedömningar. Rapporten kan inte ge en fullständig bild av läget för de mänskliga rättigheterna i landet. Information bör sökas också från andra källor.

Utrikesdepartementet

Mänskliga rättigheter i Demokratiska republiken Kongo år 2010

ALLMÄNT

1. Sammanfattning av läget för de mänskliga rättigheterna

Situationen för mänskliga rättigheter i Demokratiska republiken Kongo, DRK, är allvarlig och kännetecknas av övergrepp såsom godtyckliga frihetsberövanden, plundringar, utpressning, kidnappningar, tortyr, våldtäkter, stympningar och civila dödsoffer. Grova kränkningar drabbar främst civilbefolkningen och situationen är allvarligast i de östra delarna av landet. Situationen i landet är starkt präglad av inbördeskriget (1993-2003) som beräknas ha kostat cirka fem miljoner människor livet. De stadigvarande pågående lågintensiva konflikterna fortsätter att kosta liv i det kontinentstora landet, främst i de östra delarna.

Bakomliggande orsaker till kränkningar av de mänskliga rättigheterna är den nära på absoluta straffriheten som råder, avsaknaden av fungerande statliga institutioner, korruption på alla nivåer, låg utbildningsnivå, säkerhetsproblem och svår fattigdom. Att landet står inför en valrörelse under år 2011 riskerar att försämra situationen ytterligare, inte minst för journalister och civilt samhälle.

Landets nationella säkerhetsstyrkor, främst den nationella armén (FARDC) och den i armén integrerade milisen (CNDP), presidentgardet, säkerhetstjänsten (ANR) och polisen (PNC), är skyldiga till en stor andel av de allvarliga kränkningarna av mänskliga rättigheter och folkrätten i stort. De övriga milisgrupperna som verkar på kongolesiskt territorium gör sig också skyldiga till grova övergrepp (såsom hutumilisen FDLR, Herrens befrielsearmé LRA, ADF, diverse *mai mai*-grupperingar, med mera). Det instabila säkerhetsläget har en direkt koppling till den kamp om kontroll över mineralfyndigheter som i praktiken alla väpnade grupper ägnar sig åt.

Efter att val genomfördes år 2006 har landet sedan februari 2007 inrättat demokratiskt tillsatta institutioner. Statsapparaten är dock mycket svag och förmår inte garantera medborgarnas säkerhet på det egna territoriet. Än mindre klarar staten av att uppfylla åtaganden i enlighet med landets nya konstitution och internationella konventioner.

DR Kongo har ratificerat de centrala konventionerna vad gäller mänskliga rättigheter och lagstiftning finns på många områden. Efterlevnaden av konventioner och lagar är däremot mycket bristfällig. I landet råder ett *de facto* moratorium för dödsstraff, vilket dock utdöms relativt frekvent. Utomrättsliga avrättningar är ett stort problem.

Kränkningar av yttrande- och församlingsfriheten är vanligt förekommande. Självcensuren är omfattande bland journalister. Flera aktivister och journalister har dödats/mördats under senare år. I juni 2010 påträffades den internationellt mest namnkunnige människorättsaktivisten Floribert Chebeya död i sin bil. Han försvann efter att ha fått en skriftlig kallelse till DR Kongos polischef som misstänks för inblandning i det förmodade mordet. Chauffören som följde med honom är fortfarande försvunnen. En rättegång är inledd.

Den utbredda förekomsten av sexuellt våld mot kvinnor har fått stort internationell uppmärksamhet. Frågan bör ses mot bakgrund både av det mycket allvarliga allmänna läget för de mänskliga rättigheterna ovan, och av kvinnans generellt sett svaga ställning i samhället. Det bör också noteras att även sexuellt våld mot män och barn förekommer.

Barnsoldater förekommer fortfarande både i den reguljära armén och i milisgrupper. Rättssystemet saknar förmåga att hantera barn- och ungdomsförbrytare i enlighet med FN:s barnkonvention. Barnarbete är vanligt förekommande. Antalet gatubarn är stort i urbana miljöer. Det förekommer att barn förskjuts av sina familjer efter att ha blivit anklagade för att vara häxor, de ses därmed som orsaken till familjens misär.

Det finns ett stort antal kongolesiska och internationella organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter i landet. Frågan om ökad respekt för mänskliga rättigheter står högt på det internationella samfundets agenda i DR Kongo. FN-insatsen Monusco:s fältkontor som är spridda över landet ger god information om omfattningen av kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Kongolesiska makthavare motsätter sig vanligen inte att diskutera förekomsten av brott mot mänskliga rättigheter i landet, men statens ansvar förnekas ofta. Ansvarstagande och genuin politisk vilja på högsta nivå att förbättra situationen saknas i hög grad.

Sedan hösten 2007 pågår ett antal rättsprocesser i den internationella brottmålsdomstolen (ICC) relaterade till DR Kongo, bland annat mot Germain Katanga, Thomas Lubanga, Jean-Pierre Bemba (dock för händelser som ägt rum i Centralafrikanska republiken) och Callixte Mbarushimana. Rättegången mot den tidigare vicepresidenten Jean-Pierre Bemba inleddes i Haag den 22 november 2010.

2. Ratifikationsläget beträffande de mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter samt rapportering till FN:s konventionskommittéer

DR Kongo har ratificerat följande centrala konventioner om de mänskliga rättigheterna:

- Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, *International Covenant on Civil and Political Rights* (ICCPR), samt det första fakultativa protokollet om enskild klagorätt. Det andra fakultativa protokollet om avskaffandet av dödsstraffet har varken ratificerats eller undertecknats.
- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights* (ICESCR). DR Kongo skrev även under det fakultativa protokollet om enskild klagorätt i september 2010.
- Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering, *Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination* (CERD).
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women* (CEDAW). Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt har varken ratificerats eller undertecknats.
- Konventionen mot tortyr, *Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment* (CAT). Det fakultativa protokollet om förebyggande av tortyr ratificerades i september 2010.
- Konventionen om barnets rättigheter, *Convention on the Rights of the Child* (CRC). De tillhörande protokollen om barn i väpnade konflikter samt om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi ratificerades 2001.
- Flyktingkonventionen *Convention Relating to the Status of Refugees*, (1951) samt det tillhörande protokollet (1967).
- Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen, *International Criminal Court* (ICC) 2002.
- Afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter, 1987.

DR Kongo har vare sig skrivit under eller ratificerat konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, *Convention on the Rights of Persons with Disabilities* (CRPD), eller konventionen om skydd för personer mot påtvingade försvinnanden, *International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance* (CED).

En stor del av de åtaganden som DR Kongo gjort genom att ratificera ovan nämnda konventioner efterlevs inte i praktiken. I många fall saknas relevant nationell lagstiftning för att implementera av DR Kongo ratificerade konventioner. Landet har dessutom svårt att uppfylla kraven på rapportering till de olika kommittéerna; rapporterna är i många fall flera år försenade eller uteblir helt.

År 2009 besöktes landet av bland andra FN:s särskilde rapportör om summariska eller utomrättsliga avrättningar, Philip Alston. Under år 2010 har inte landet besökts av några särskilda rapportörer. Däremot har FN:s generalsekreterares särskilda representant för bekämpandet av sexuellt våld i konflikter, Margot Wallström, besökt DR Kongo flera gånger; likaså högnivåpanelen för etablerandet av en ersättningsfond för offren för sexuellt våld. FN:s biträdande generalsekreterare för fredsbevarande operationer, Atul Khare, besökte även landet efter de massvåldtäkter som ägde rum från 30 juli till den andra augusti 2010 i Walikaledistriktet i östra DR Kongo.

MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

3. Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Polisens, arméns och andra väpnade gruppers brutalitet och övervåld fortsätter att vara ett mycket stort problem i DR Kongo. Polisen och armén är ansvariga för en mycket stor del av de kränkningar av mänskliga rättigheter som rapporterats under året. Utomrättsliga och godtyckliga avrättningar liksom tortyr förekommer, liksom tvångsarbete. Frekvent uteblivna lönebetalningar till poliser och soldater försvagar kontrollen över armén och polisen och leder indirekt till övergrepp mot civila.

Under år 2008 inleddes ett samarbete mellan DR Kongo och grannlandet Rwanda för att stabilisera östra DR Kongo och avvärja hutumilisen FDLR. I samband med detta sattes ledaren för den tutsiledda milisen CNDP, Laurent Nkunda, i husarrest i Rwanda. CNDP har därefter, tillsammans med ytterligare ett antal beväpnade grupperingar, integrerats med den kongolesiska militären FARDC. Integrationen, som ägde rum i mars 2009, skedde med understöd från FN-insatsen Monusco. I samband med integreringen beviljades amnesti och ibland även utnämningar mot att grupperingarna bland annat underlättade återkomsten och integrationen av internflyktingar. Allt enligt devisen ”fred först, rättvisa sedan”. Undantag från amnestin gjordes från anklagelser om folkmord, brott mot mänskligheten och krigsbrott.

Under år 2009 genomförde Monusco flera militäroperationer i samarbete med de integrerade kongolesiska regeringstrupperna i syfte att avvärja FLDR och

övriga icke-integrerade väpnade element. Insatserna kritiserades av bland andra Human Rights Watch (HRW) som konstaterade att omfattande övergrepp begicks under operationerna. Bara från januari till september år 2009 beräknar HRW att 1 400 civila individer dödades av män med vapen, varav 732 av kongolesiska och/eller rwandiska armén. 7 500 fall av sexuellt våld registrerades, vilket innebar en dubblering jämfört med 2008. Tusentals tillfångatogs och sattes i tvångsarbete. 900 000 personer tvingades på flykt och 9 000 hem brändes ner.

Efter september år 2009 införde Monusco en så kallad konditionalitetsklausul som innebar att insatsen endast ska samarbeta med de bataljoner av den integrerade kongolesiska militären som agerar med respekt för mänskliga rättigheter och i linje med folkrätten. Att verifiera vilka bataljoner som borde få grönt ljus har dock visat sig vara svårt.

Merparten av både befäl och soldater i armén saknar utbildning, resurser eller regelbundet lön och har därför få eller inga möjligheter att försörja sina familjer. Istället livnär de sig på civilbefolkningen som blir därmed regelmässigt blir plundrade, utsatta för tvångsarbete, sexuellt våld eller olagligt beskattade. Straffriheten är närmast total för dessa övergrepp eftersom rättsväsendet är svagt och korrumperat. I många ligger ansvaret för övergreppen på tidigare rebeller som integrerats i armén. Många av dessa förövare kan eller vill regeringen av politiska orsaker inte stöta sig med. Inte minst gäller detta den tutsileda milisen CNDP, som tidigare stöddes av Rwanda, men numera har (formellt om än ej fullt i praktiken) integrerats i regeringsarmén.

De kränkningar som inträffar har i stor utsträckning en direkt koppling till den illegala mineralutvinning som väpnade grupper ägnar sig åt. Det visade inte minst den rapport som FN:s säkerhetsråds specialtillsatta expertgrupp offentliggjorde under senhösten 2010. Ett av de mer flagranta exemplen är de övergrepp som ägde rum i Walikale under perioden 30 juli till den 2 augusti 2010 då bland annat cirka 303 kvinnor och barn våldtogs i tretton byar, 946 hem plundrades och 116 personer bortfördes. Övergreppen ägde i praktiken rum efter att den kongolesiska regeringsarmén förflyttade sig från regionen för att ta kontroll över strategiska mineralfyndigheter i näraliggande områden (bland annat tenn och guldfyndigheter). I det vakuum som uppstod förflyttade sig andra grupperingar in i de byar som regeringsarmén lämnat.

Parallellt med militäroperationerna i östra DR Kongo har den kongolesiska armén, i samarbete med Uganda, sedan år 2008 genomfört militäroperationer för att lokalisera och demobilisera ICC-eftersökte Joseph Kony's gerilla Herrens befrielsearmé (LRA), som uppehåller sig i gränslandet mellan DR Kongo, Uganda, Centralafrikanska republiken och Sudan. Insatsen har försvagat LRA militärt, men gerillans möjligheter att attackera

civilbefolkningen verkar vara är intakt. Ett exempel är den massaker som inträffade den 14-17 december 2009 i Makombo, Haut-Uélé. Enligt HRW dödade gerillan över 321 individer och bortförde mer än 250, varav åtminstone 80 var barn.

Under år 2010 har den så kallade kartlägningsrapport offentliggjorts som FN:s dåvarande högkommissarie för mänskliga rättigheter, Louise Arbour, initierade år 2008. Rapporten kartlägger grova brott mot de mänskliga rättigheterna som ägde rum på kongolesiskt territorium åren 1993-2003. Sverige var en av de största finansiärerna av projektet. I dagsläget ser både den kongolesiska regeringen samt internationella givarsamfundet över hur kartläggningen kan följas upp genom till exempel etablerandet av en hybriddomstol. Till skillnad från övriga länder som nämns i rapporten har den kongolesiska regeringen uppvisat viss vilja att följa upp rapporten; bland annat har justitieministeriet arrangerat en workshop för att diskutera handlingslinjer.

Det finns inte bekräftade uppgifter om statligt sanktionerade politiska mord under året. Som ovan noterats utreds det förmodade mordet på den kände försvararen av mänskliga rättigheter Floribert Chebeya alltså. Politiskt motiverade kränkningar av mänskliga rättigheter har ökat sedan valet år 2006, och förväntas intensifieras ytterligare inför nästa valrörelse.

Förhållandena i landets fängelser och arrester tillhör världens sämsta och är ofta i sig ett direkt hot mot liv och hälsa för arresterade och dömda individer. Byggnaderna är förfallna och säkerheten mycket bristfällig. Rymningar från fängelser och häkten är vanligt förekommande, något som ökar den redan omfattande straffriheten. Fritagningar förekommer också. Det råder i regel brist på vatten, mat, toaletter, sjukvård och mediciner. Endast huvudfängelset Makala i Kinshasa har en delbudget för mat till de intagna (den täcker dock långt från fängelsets behov). De intagna är beroende av hjälp utifrån, från anhöriga och hjälporganisationer. Övergreppen är många och grova, inte minst fångar emellan. Misshandel, våldtäkter och tortyr förekommer. Ett stort antal gripna och dömda avlider årligen i fängelser och arrester men det är svårt att exakt bedöma antalet.

Kvinnor och minderåriga hålls ofta fängslade tillsammans med vuxna män. Endast vissa större anstalter skiljer dessa grupper åt. Dömda och gripna skiljs heller inte från varandra. Myndigheterna följer inte de lagar som gäller behandling av gripna och fångar. Det saknas ofta dokumentation om de intagna och vilka brott de misstänks för. Många gånger sitter individer tvångsomhändertagna i åratal utan att ha fått en rättegång. Under FN:s biträdande generalsekreterare för rättsstat- och säkerhetsreform Dimitri Titovs besök i Goma år 2009 fanns exempelvis 850 fångar i ett fängelse byggt för 150 personer. 650 av dem var inte dömda för något brott.

Internationella organisationer och frivilligorganisationer ges i regel tillträde till fängelser och häkten, men får inte tillträde till fängelsernas alla utrymmen. Illegala fängelser och häkten förekommer. Underrättelsetjänsten ANR har hemliga och illegala arrestlokaler dit internationella organisationer och frivilligorganisationer nekas tillträde.

4. Dödsstraff

Dödsstraff utdöms som påföljd för en rad brott i DR Kongo, främst av militärdomstolarna. Under december 2010 dömde exempelvis militärdomstolen i Katanga en före detta *mai mai*-rebelledare, Gédéon Mutang, till döden. Efter det moratorium som infördes 2003 har de dödsdomar som utfärdats dock inte verkställts.

I konstitutionen från år 2006 slås medborgarens rätt till liv och frihet fast. Varken brottsbalken eller den militära jurisdiktionen är dock fullt ut harmoniserad med konstitutionen. Nationalförsamlingen har senast under hösten 2010 debatterat avskaffandet av dödsstraffet, utan att en majoritet var för ett formellt avskaffande. Den inhemska opinionen är för dödsstraff i tron att det fungerar som ett instrument för att stävja kriminalitet. Utomrättsliga avrättningar är alltså ett stort problem.

5. Rätten till frihet och personlig säkerhet

Rätten till frihet och personlig säkerhet är kraftigt kringskuren av det allmänna säkerhetsläget, avsaknaden av rättssäkerhet och den humanitära situationen. Fall av godtyckliga frihetsberövanden förekommer främst i de östra delarna av landet, och drabbar främst den vanliga medborgaren, särskilt de allra fattigaste, gatubarn och kvinnor i hela DR Kongo. De gripna blir sällan informerade om orsaken till arresteringen och den lagstadgade häktetiden om 48 timmar överskrids ofta innan de gripna ställs inför rätta, det vill säga om fallen överhuvudtaget prövas av domstol. Fall av ofrivilliga försvinnanden förekommer.

Det finns inga restriktioner för resor inom landet, men de praktiska svårigheterna att förflytta sig inom DR Kongos enorma territorium är stora. Polis, militär och andra väpnade grupper hindrar ofta förflyttning i syfte att berika sig på mutor från de resande. Säkerhetsläget gör också inrikes resor riskabla. Det tar lång tid att få ett pass utställt och den sökande förväntas i de flesta fall betala mutor. Gifta kvinnor måste ha sin makes tillstånd för att få rätt till pass samt för att resa utomlands.

6. Rättssäkerhet och rättsstatsprincipen

Offer för brott mot mänskliga rättigheter får mycket sällan upprättelse i det kongolesiska rättssystemet, presidentens utfästelser om ”nolltolerans för brott mot mänskliga rättigheter” till trots. Rättsväsendet är fortsatt i mycket dåligt skick och allvarliga brister finns längs hela rättskedjan, från svårigheter att anmäla och få tillgång till advokat, till svält och bristfällig sjukvård.

Rättsväsendet är politiserat, godtyckligt och endemiskt korrupt. Vissa analytiker går så långt som att säga att DR Kongo inte är ett korrupt system, utan att korruptionen är det enda system som existerar i en annars helt privatiserad stat. Behoven inom hela rättssystemet är omfattande av exempelvis utbildning, kännedom om nya lagar, material, lokaler och fungerade löneutbetalningar.

Det finns lokala domstolar runt om i landet, en överinstans i varje provins, tre överinstanser i Kinshasa, Lubumbashi och Kisangani och slutligen en Högsta domstol i Kinshasa. Det militära rättsväsendet är fortfarande – i förhållande till det mycket svaga civila rättsväsendet – starkt i DR Kongo och tolkningen av vad som faller under militär jurisdiktion är generös. Förekomsten av militärt vapen i en utredning räcker ofta för att fallet ska behandlas av en militärdomstol. De få fall av beväpnade mäns övergrepp mot civila som hanteras av rättssystemet hamnar således ofta i militärdomstol. Risker för oegentliga rättegångar är överhängande. Inte heller finns några garantier för vare sig utredares eller åklagares oberoende eller säkerhet. Höga militärer får ej dömas av officerare av lägre rang. Avsaknaden av utbildade domare av de högsta militära graderna omöjliggör i många fall att processer genomförs mot bland andra överstar och generaler.

En reformering av rättssektorn ingår i den diskussion som förs om behovet av en övergripande reformering av säkerhetssektorn i DR Kongo (försvar, polis och rättsväsende). Som noterats har många gånger varken poliser eller soldater fått betalt på åratal, vilket är en delförklaring till den plundring och andra övergrepp som genomförs mot civilbefolkningen.

Viss rättvisa skipas fortfarande genom den sedvanerätt som de traditionella hövdingarna står för, det vill säga regler som inte kommit till uttryck i skrivna lagregler men som ändå uppfattas som bindande.

7. Strafffrihet

I DR Kongo råder en utbredd strafffrihet för grova brott mot mänskliga rättigheter. Behovet av rättsskipning efter den långa konflikten i DR Kongo är ett återkommande tema i internationella sammanhang. Det nationella rättsväsendet klarar inte av att självständigt hantera mer komplexa eller politiskt

känsliga åtal som involverar representanter för presidentgardet, underrättelsetjänsten, polisväsendet eller militären. Den amnesti som gavs till de snabbintegrerade miliser som nu är en del av den officiella regeringsarmén har inte underlättat ett eliminerande av den straffrihetskultur som råder.

Internationella brottmålsdomstolen i Haag (ICC) beslutade sommaren 2004 att utreda brott mot mänskligheten, folkmord och krigsförbrytelser som utförts i landet efter det att Romstadgan trätt i kraft. Den 22 november 2010 inleddes en rättegång mot före detta vice president Jean-Pierre Bemba, som står åtalad för krigsbrott och brott mot mänskligheten för händelser som ägde rum i Centralafrikanska republiken mellan år 2002 och 2003. I oktober 2010 arresterades även den verkställande sekreteraren för FDLR i Paris, Callixte Mbarushimana. Parallellt fortsätter processerna mot Germain Katanga och Mathieu Ngudjolo samt Thomas Lubanga. Däremot är CNDP-generalen Bosco Ntaganda sedan år 2006 häktad i sin frånvaro av ICC. Trots detta blev Bosco under år 2009 en av de högst rankade snabbintegrerade militärerna i den kongolesiska regeringsarmén. Efter kritik från Monusco sägs han officiellt vara suspenderad, men verkar ändå relativt fritt i Nordkivu.

Den kongolesiska regeringen samarbetar också med den internationella tribunalen i Arusha som utreder folkmordet i Rwanda.

Bristerna i polis- och rättsväsendet innebär även att mindre allvarliga brott passerar ostraffade. Omedelbar ”rättvisa” skipas stundtals då civilbefolkningen tar lagen i egna händer.

8. Yttrande-, tryck-, mötes-, förenings- och religionsfrihet m.m.

I DR Kongo finns viss yttrandefrihet. Dock verkar utrymmet för avvikande och kritiska röster att göra sig hörda krympa ju närmre landet kommer nästa presidentval, vilket är tänkt att äga rum i november 2011. Bland annat vittnar organisationen Journaliste en Danger om att kongolesiska journalister och det civila samhället pressas allt hårdare bland annat av de nationella myndigheterna. Detta inte minst efter att människorättsförsvararen Floribert Chebeya bragtes om livet i juni 2010, med största sannolikhet av element ur den kongolesiska polisen, PNC. Hans chaufför och kollega Fidèle Bazana är fortfarande rapporterad saknad, men tros vara mördad.

Den nationella armén och polisen kränker kontinuerligt yttrande- och mötesfriheten. Många lokala journalister drabbas av hot, trakasserier och godtyckliga frihetsberövanden. Enligt Journaliste en Dangers årliga sammanställning har antalet trakasserier ökat jämfört med år 2009 (från 75 till 87 incidenter.) Under året mördades en kongolesisk kameraman av tre uniformerade män utanför sitt hem i Beni.

Journalistkåren är underbetald, dåligt utbildad och därför mottaglig för påtryckningar. Inte sällan är inslag i media köpta. Själv censur är också vanligt förekommande. Inte minst för att journalisterna vill slippa bli åtalade och dömda för förtal; något som annars är ganska frekvent förekommande.

De viktigaste informationskällorna i DR Kongo är etermedia (teve och radio.) Uppskattningsvis finns cirka 350 privata stationer. Den enda radiokanalen med nationell räckvidd – vid sidan av det statliga RTNC vars objektivitet ifrågasätts av många bedömare – är FN-stationen *Radio Okapi*, som även får svenskt stöd. Tryckt media finns till försäljning i huvudstaden till ett relativt högt pris (cirka sju kronor per dagstidning). Tidningarna har också en mycket begränsad spridning då DR Kongo saknar ett fungerande postväsende.

I juli år 2009 stängde den kongolesiska informationsministern *Radio France Internationals* sändningar. Sedan oktober år 2010 kan man dock återigen lyssna på kanalen i DR Kongo.

Mötesfriheten har allvarligt kränkts vid ett flertal tillfällen under året. Inte minst har presidentgardet rykte om sig att ta till (ofta godtyckligt) övervåld. Ett uppmärksammat fall var en i Belgien bosatt kongoles som kastade en sten mot presidentens kortege den 29 september 2010. Mannen arresterades av presidentgardet och återfanns sedermera död i sin cell, troligen mördad.

Den största delen av befolkningen är kristen och kyrkorna har stort inflytande över det dagliga livet och de i samhället rådande värderingarna. Andra trosinriktningar, bland andra islam, förekommer och respekteras i stor utsträckning.

9. De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

År 2006 genomfördes val i DR Kongo som bedömdes vara demokratiska och som gav landet legitima institutioner. Konstitutionen föreskriver också att lokalval skulle ha hållits senast år 2008 – och dessutom före nästa nationella val. Lokalvalet har dock försenats och planeras nu att äga rum efter de nationella valen. En viktig faktor till förseningen är att den decentraliseringsprocess som konstitutionen föreskriver för att kunna förflytta befogenheter till den lokala nivån har avstannat. Istället planeras nu nästa nationalförsamlings- och presidentval hållas i slutet av 2011. Parallellt ska en ny vallag antas av parlamentet. En registrering av väljare har påbörjats, men är mycket försenad. Processen är kantad av stora svårigheter.

Internationella aktörer fäster stor vikt vid valet, och logistiken är helt beroende av internationella givares bidrag – och då inte minst av att FN-insatsen

Monusco tillhandahåller logistiken. Bland annat är FN-flygen det enda tillförlitliga sättet att transportera sig i DR Kongo då infrastruktursystemet helt har fallerat. Med sitt nuvarande mandat har Monusco skyldighet att skydda civilbefolkningen, stabilisera situationen i stort och även att assistera DR Kongo i att arrangera fria val. De kongolesiska förväntningarna på vad Monusco bör kunna uträtta är dock inte ställt i proportion till vare sig missionens mandat eller dess resurser.

I DR Kongo är den verkliga makten i huvudsak koncentrerad till presidenten, hans närmsta medarbetare och de guvernörer som styr regionerna. Regeringen består av en premiärminister, tre vice premiärministrar och trettio tre ministrar som assisteras av viceministrar. Samordningen mellan dessa är undermålig, och deras faktiska befogenheter oklara. Parlamentet (den indirekt valda senaten och femhundramanna nationalförsamlingen) utgör en viss maktbalans visavi den starka presidentmakten, som dock kontrollerar parlamentets majoritet.

Oppositionen är svag och splittrad. Generalsekreteraren för det ledande oppositionspartiet MLC, Jean-Pierre Bemba, sitter åtalad för bland annat brott mot mänskligheten vid ICC i Haag. Detta har lett till att partiet kraftigt försvagats. Ett annat parti är socialistpartiet UDPS, vars ledare Étienne Tshisekedi återvände till Kinshasa i december 2010 efter flera års bortavaro. Ytterligare en politisk aktör som bör nämnas är den förre ordföranden i nationalförsamlingen, Vital Kamerhe, som startat ett eget parti.

Fem av fyrtio fem ministrar i den kongolesiska regeringen är kvinnor. Av senatens 108 senatorer är fem kvinnor och i nationalförsamlingen är fyrtio av 500 ledamöter kvinnor.

EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

DR Kongo har ratificerat Internationella arbetsorganisationens (ILO) åtta centrala konventioner om mänskliga rättigheter, bland annat förbud mot tvångs- och barnarbete, icke-diskriminering i arbetslivet och föreningsfrihet. Konventionerna tillämpas dock inte i nämnvärd utsträckning.

Det finns ingen fungerande arbetsmarknad i DR Kongo. Arbetslösheten är mycket hög, särskilt bland ungdomar. De flesta kongoleser klarar sitt uppehälle med inkomster från den informella sektorn, självhushåll och byteshandel. Den som arbetar för lön har ofta ett stort antal familjemedlemmar och vänner att försörja.

Öffentligt anställda har låga löner, om de alls får betalt. Mer än två tredjedelar av befolkningen lever på mindre än 1,25 USD per dag. Inte sällan är den främsta anledningen till att behålla ett jobb den möjlighet till inofficiella fördelar/intäkter som anställningen genererar. Fackföreningar existerar, men har begränsat inflytande då den informella sektorn dominerar

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

DR Kongo är ett av tre länder i världen som har det sämre ställt idag än år 1970, enligt FN:s utvecklingsorgan UNDP:s index över mänsklig utveckling år 2010. Statligt administrerad hälso- och sjukvård är mycket bristfällig och saknas i de flesta fall helt och hållet. Internationella samfundet, privata aktörer eller enskilda organisationer tillhandahåller den sjukvård som står att finna. Stora delar av befolkningen saknar helt tillgång till sjukvård. Det råder brist på mediciner och vaccin. En persons ekonomiska situation avgör vilken typ av sjukvård man har att tillgå.

Trots enorma vattentillgångar har mindre än halva befolkningen tillgång till rent vatten, och endast en tredjedel har tillgång till vattenrening. Nästan 90 procent av befolkningen har inte tillgång till elektricitet.

Kring två tredjedelar av befolkningen beräknas lida av undernäring. Den förväntade medellivslängden vid födseln är 48 år. 161 barn av tusen födda dör före fem års ålder, enligt FN:s barnrättsfond Unicef. Den reella statliga budgeten för hälsa är mindre än 70 miljoner USD, en i sammanhanget obetydlig summa.

12. Rätten till utbildning

Sexårig grundskola är i teorin obligatorisk och avgiftsfri, men i praktiken måste föräldrarna bekosta skoluniform och material samt bidra till lärarnas löner. De familjer som inte har råd att ge informella bidrag har ofta inte tillåtelse att låta barnen delta i undervisningen.

I dagsläget går tre av fyra kongolesiska barn i skolan, enligt Unicef. Detta ska jämföras med att knappt hälften av DR Kongos barn deltog i undervisning för ett decennium sedan. Det bör dock noteras att endast ett av tre kongolesiska barn har ett födelsecertifikat och är officiellt registrerade. Den officiella statistiken vad gäller barns deltagande i undervisning, såväl som tillvaratagandet av deras rättigheter på det stora hela, blir därför svår att bedöma.

Andelen pojkar och flickor som går i grundskolan är nästan lika hög. Ser man till den något äldre generationen har dock endast en tiondel av kvinnor över 25 år en gymnasial utbildning.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

DR Kongo har enorma tillgångar av mineraler, skog och vatten samt goda förutsättningar för jordbruk. Landets ekonomi är dock körd i botten till följd av krig och konflikt, långvarigt politiskt vanstyre, misskötsel av ekonomin, endemisk korruption, laglöshet, dålig infrastruktur, oklara mark- och ägandeförhållanden, enorma folkomflyttningar och en kriminaliserad mineralekonomi.

Tillgångarna kommer endast en liten politisk elit till dels. Lejonparten av representanterna för regeringsarmén eller andra milisgrupper ägnar sig åt illegal mineralutvinning.

Landet är ett av världens tio fattigaste (168:e plats i UNDP:s index över mänsklig utveckling år 2010). I praktiken existerar inget socialt välfärdssystem.

OLIKA GRUPPERS ÅTNJUTANDE AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

14. Kvinnors rättigheter

Det kongolesiska samhället är traditionellt patriarkalt - hemgift, tvångs gifte och månggifte förekommer. Kvinnor bär en stor del av arbetsbördan i vardagslivet, får i allmänhet sitt första barn tidigt och föder i genomsnitt 5-6 barn. Mödradödligheten är en av de högsta i världen.

Den nationella lagstiftningen är ofta diskriminerande mot kvinnor. Bland annat måste en gift kvinna begära tillstånd hos maken för att förflytta sig fritt samt resa utomlands eller ansöka om passhandling. Vidare krävs tillåtelse från maken att sälja och hyra fastigheter eller öppna bankkonto. Enligt lagen står det kvinnor fritt att söka anställning samt att arbeta. Maken har dock rätt att inskränka denna rätt om kvinnans arbete visar sig inverka negativt på familjens hushåll. Vid skilsmässa tillfaller barnen i teorin maken medan kvinnan vanligen får besöksrätt. Det är dessutom praxis att en avliden makes släktingar övertar dennes egendom, istället för att arvet går till maken. I praktiken är det dock oftast kvinnan som tar hand om barnen.

Kvinnors möjlighet till makt och inflytande i samhällslivet hindras också av att de inte har samma tillgång till utbildning, särskilt högre sådan, som män. Det är få kvinnor som innehar högt uppsatta positioner i det kongolesiska samhället. Kvinnor är gravt underrepresenterade i alla offentliga institutioner och instanser. Cirka sju procent i lagstiftande församling är för närvarande kvinnor. Detta kan jämföras med år 2005 då samma andel var 12 procent.

Jämställdhetsministrarnas ställning i regeringen är svag och ministeriet tilldelas endast någon tiondels procent av den totala budgeten. En nationell jämställdhetsstrategi har nyligen etablerats. Under år 2010 har även en nationell handlingsplan för genomförandet av resolution 1325 för kvinnor, fred och säkerhet utarbetats. Den kongolesiska regeringen har dock bristande kapacitet att implementera sin lagstiftning och genomföra sina strategier.

Polygami förekommer på landsbygden, trots att det är förbjudet. Prostitution är förbjudet enligt lag för barn under 14 år, men är vida spritt även bland unga. Det har lett till att sexuellt överförbara sjukdomar, däribland hiv/aids, har fått stor spridning inte minst i de konfliktdrabbade områdena. Kvinnlig könsstympning är inte vanligt förekommande, med undantag för några isolerade folkgrupper i norr.

Våld mot kvinnor och särskilt sexuellt våld når mycket höga nivåer i DR Kongo. Sexuellt våld mot män existerar och är om möjligt än mer tabubelagt. UNICEF uppskattar att hundratusentals kvinnor, flickor, män och barn har utsatts för sexuellt våld sedan konflikternas början i mitten av 90-talet. Det är dock ytterst svårt att få tillförlitliga, relevanta siffror. Precis som andra övergrepp används sexuellt våld som en strategi i krigföring för att tortera och förödmjuka både kvinnor och män. Genom våldtäkt förstör förövarna familjer och hela samhällsstrukturer. Män i uniform (nationella armén, polisen och andra väpnade grupper) är skyldiga till en mycket stor andel av fallen av våld, sexuellt våld och (mass)våldtäkter. I de områden där konflikten avmattats ser man dock ingen tydlig minskning av antalet offer för sexuellt våld.

Den absolut största delen av alla fall av sexuellt våld rapporteras från de östra provinserna Ituri, Nord- och Syd-Kivu, men fenomenet finns i hela landet.

Kvinnor som utsatts för sexuellt våld får inte bara fysiska och psykiska men, utan blir även offer för stigmatisering och förskjuts ofta av sina män och familjer. Den kongolesiska lagen tillåter inte abort vid våldtäkt och därför föds många barn som resultat av sexuellt våld. Då offren ofta är unga är allvarliga fysiska åkommor till följd av graviditet vanligt förekommande.

I juli 2006 antog parlamentet en lag om sexuellt våld. En nationell strategi utvecklas också i samarbete med givarna. Implementeringen av lagen är dock

bristfällig. Arbete pågår för att sprida kunskap om lagen inom rättsväsendet och till befolkningen.

Det utbredda sexuella våldet har fått ökad uppmärksamhet nationellt och internationellt. Under år 2010 har till exempel före detta EU-kommissionären Margot Wallström utnämnts till FN:s generalsekreterares särskilda representant i frågor som rör sexuellt våld. Verkliga effekter av det ökade engagemanget för problemet är dock begränsade och koordineringen av insatser brister. Att gå från strategi till handling kräver ett strukturellt helhetsgrepp på de massiva övergrepp som begås mot civilbefolkningen; inklusive ett slut på den kultur av straffrihet som råder, ett etablerande av en rättstat och en genomgående reform av säkerhetssektorn.

15. Barnets rättigheter

DR Kongo har en mycket ung befolkning; nära hälften av invånarna är under femton år. Barnsoldater förekommer fortfarande, och nyrekrytering av barnsoldater fortsätter av de flesta beväpnade grupper i landets östra delar. Källor gör gällande att även den kongolesiska regeringsarmén tvångsrekryterar barn (då inte minst de snabbintegrerade CNDP-fraktionerna inom armén). Siffror från Unicef visar att antalet barnsoldater har stigit från 5 500 år 2008, till 8 000 år 2009. Barnen används som sexslavar, kombattanter, spioner med mera. Enligt Human Rights Watch pågår en ny tvångsrekryteringsvåg i östra DR Kongo, bara sedan september 2010 har mer än 1 000 män rekryterats; varav mer än 250 av dem är under 18 år. Samtidigt har Monusco under år 2010 rehabiliterat 1 867 barnsoldater.

Konsekvenserna av konflikterna i landet drabbar barnen hårt: tvångsarbete, ekonomiskt och sexuellt utnyttjande, människohandel, extrem fattigdom, våld, flykt, föräldralöshet, brist på tillgång till hälso- och sjukvård, utebliven skolgång och arbete i mycket unga år.

Uppskattningsvis är fler än åtta miljoner barn föräldralösa i DR Kongo. Dessutom finns tiotusentals gatubarn, framförallt koncentrerade till Kinshasa och övriga stora städer. De är antingen föräldralösa, har flytt undan kriget eller anklagats för att vara häxor. Barnen är tvungna att tigga, stjäla eller prostituera sig för att klara sig. Droganvändning är vanligt förekommande inom denna grupp. Vissa organiserar sig i kriminella grupper, beväpnar sig och begår våldshandlingar. Barnen behandlas ofta illa av polisen som snarare betraktar gatubarnen som kriminella än hjälpbehövande. Det har rapporterats om massarresteringar av gatubarn i syfte att ”rensa” städernas gator.

Föreställningen att barn kan inneha kraft som medför olycka är ett fenomen som i DR Kongo fått stor spridning, särskilt i urbana miljöer. Låg utbildningsnivå, långvariga ekonomiska svårigheter och inflytelserika väckelsekyrkor

underblåser dessa föreställningar. Det är inte ovanligt att ett barn anklagas för häxeri när en familj drabbats av svårigheter. Familjen förskjuter barnet och barnet hamnar på gatan. Unicef bedömer att två tredjedelar av de gatubarn som lever i Kinshasa är offer för anklagelser om häxeri.

Trots att DR Kongo har ratificerat barnkonventionen och infört en rättsakt för skydd av barn (2009), gör rättsväsendet ofta ingen skillnad mellan barn och vuxna. I praktiken finns det heller ingen fungerande nationell strategi för hur man ska komma tillrätta med de övergrepp som riktas mot barn i DR Kongo.

16. Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Befolkningen i DR Kongo består av över 200 folkgrupper. Konflikterna i östra delen av landet har resulterat i ökade etniska spänningar mellan folkgrupper.

I den nya författningen som antogs i februari 2006 fastslogs att samtliga invånare, och deras ättlingar, som befunnit sig inom landets gränser vid utropandet av självständigheten i juni 1960 ska betraktas som kongoleser, oavsett etnicitet. Frågan om medborgarskap är problematisk särskilt i de konfliktdrabbade områdena. Detta på grund av etniska spänningar, flyktlingvågor, ägandeförhållanden etcetera.

Ett exempel är de våldsamheter som utbröt i Equateur hösten 2009 mellan banzaya och enyelegrupperingar. Konflikten gällde land- och fiskerättigheter och utlöste i förlängningen en humanitär kris: cirka 100 personer omkom som en konsekvens, 60 000 blev internflyktingar och mer än 100 000 flydde in i grannländerna Centralafrikanska republiken och Republiken Kongo (även kallat Kongo-Brazzaville). Under oroligheterna kom även regeringstrupper att spela en negativ roll.

I de nordöstra delarna av landet finns 10 000–20 000 pygméer, en marginaliserad ursprungsbefolkning som lever helt vid sidan av det övriga samhället. Marginaliseringen gör också att de blir åsidosatta vad gäller landtilldelning och formellt ägandeskap, upplåtande av koncessioner med mera. Det finns också uppgifter om att pygméer tvingas till slavarbete av andra folkgrupper i området.

17. Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Få uppgifter framkommer om diskriminering av eller våld mot personer på grund av sexuell läggning. Givet de traditionella värderingarna i landet kan man dock konstatera att det är förenat med svårigheter för homosexuella, bisexuella

och transsexuella (hbt) personer att öppet visa sin sexuella läggning. Risken för stigmatisering är överhängande. 2006 års lagstiftning om sexuellt våld skapar också vissa inskränkningar för hbt-personer. Under år 2010 har ett lagförslag som syftar till att kriminalisera hbt lagts fram i nationalförsamlingen.

18. Flyktingars rättigheter

Säkerhetsläget i östra DR Kongo ger kontinuerligt upphov till ett mycket stort antal internflyktingar. Inte sällan har internflyktingarna varit på flykt sedan 1993 och tvingats fly i flera omgångar. Det är svårt att få tillförlitliga siffror på det exakta antalet flyktingar. Human Rights Watch uppskattar att det finns mer än 1,8 miljoner internflyktingar i landet, varav 1,4 miljoner finns i Nord- och Sydkivu. Många internflyktingar kommer inte heller till flyktinglägren utan söker skydd hos familjer i omgivningen. Situationen kompliceras ytterligare av att den del av den kongolesiska befolkningen som talar kinyarwanda ofta ses som "rwandier" av andra grupper, även om de på pappret är kongolesiska medborgare.

Den humanitära situationen, och möjligheterna för hjälporganisationerna att nå fram till de behövande, kompliceras ytterligare av etniska spänningar, ökad militär närvaro, ett stort antal väpnade grupper, en komplicerad avväpnings-, demobiliserings- och återintegreringsprocess (DDR), utbredd straffrihet och en utebliven freds- och försoningsprocess. Civilbefolkningen utsätts av armén och polisen för grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna, men grova brott begås även av andra väpnade grupper. Befolkningen lider också akut brist på mat och förnödenheter, saknar grundläggande sjukvård och löper stor risk att drabbas av sjukdomsepidemier. De är ofta extra utsatta för övergrepp, såsom våldtäkt och tvångsarbete. FN-insatsen Monusco kan på intet sätt uppfylla alla förväntningar som ställs på att skydda civilbefolkningen och upprätthålla en basal infrastruktur i detta kontinentstora land.

Internflyktingar finns i flera av provinserna i östra delen av landet. Sedan år 2008 har till exempel bara de övergrepp som ICC-eftersökte Joseph Konys Herrens befrielsearmé (LRA) kontinuerligt gjort sig skyldiga till tvingat uppskattningsvis 280 000 personer i Haut-Uélé samt Bas-Uélé på flykt inom DR Kongos gränser. Cirka 20 000 har flytt till Sudan och Centralafrikanska Republiken (CAR) på grund av LRA:s aktiviteter. Senast i augusti 2010 beräknade Human Rights Watch att cirka sjuhundra barn hade blivit bortförda, antagligen i syfte att använda dem som barnsoldater eller till tvångsarbete.

De militäroperationer som regeringsarmén (FARDC) genomfört under 2010 mot diverse beväpnade grupperingar, främst hutumilisen FDLR, men även till exempel den ugandiska islamska milisen ADF-NALU ger kontinuerligt upphov till nya internförflyttningar av civilbefolkningen. Bara i juli månad tvingades

90 000 på flykt i Nordkivu efter en konfrontation mellan ADF-NALU och regeringstrupper.

Även i gränsregionen mellan DR Kongo och Angola vittnar hjälporganisationer om en alltmer komplicerad situation, där både angolanska och kongolesiska myndigheter utvisar illegala arbetare åt respektive håll som därefter trakasseras och våldtas under transiteringen. Cirka 10 000 individer har utvisats från Angola bara under november och december 2010, med omfattande trakasserier som följd.

Kongolesiska flyktingar finns dessutom i Burundi, Rwanda, Uganda, Republiken Kongo, Tanzania, Angola och Zambia. Flyktingarna återvänder i mycket liten utsträckning.

DR Kongo samarbetar med FN:s flyktingorgan UNHCR och har även etablerat ett rudimentärt flyktingmottagningssystem.

19. Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Personer med någon form av funktionsnedsättning befinner sig, liksom stora delar av den övriga befolkningen, i en utsatt situation. DR Kongo har varken undertecknat eller ratificerat konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Samhället är överlag inte anpassade för personer med funktionsnedsättning, och uppvisar ingen större tolerans för funktionsnedsattas specifika behov. Det finns till exempel rapporter på att barn med funktionsnedsättning antas vara häxor och förskjuts från sin familj.

ÖVRIGT

20. Frivilligorganisationers arbete för mänskliga rättigheter

Det finns ett relativt stort antal nationella och internationella frivilligorganisationer som tillsammans med andra aktörer bidrar till att främja och stärka de mänskliga rättigheterna i DR Kongo. De är främst koncentrerade till de större städerna och i landets östra provinser. Många verkar endast lokalt, medan ett antal är organiserade på regional, nationell eller provinsnivå.

Som stöd för det civila samhället finns sedan år 2001 en juridisk bas och därmed en rättighet att verka för de organisationer som registrerat sig hos myndigheterna. Organisationerna verkar dock under besvärliga förhållanden, särskilt kongolesiska aktörer, men bedriver trots detta sin verksamhet både nationellt och i internationella fora. Rapporter gör gällande att medlemmar i frivilligorganisationer och människorättsaktivister drabbats av olaga

frihetsberövanden, beslagtagande av egendom, hot och trakasserier. Enligt FN:s humanitära samordningsorgan OCHA har svårigheterna för både nationella och internationella organisationer ökat under år 2010. Under år 2010 dog en människorättsaktivist under oklara förhållanden, ett brott fördömt av det internationella samfundet.

21. Internationella och svenska insatser på området mänskliga rättigheter

På FN:s för närvarande största fredsbevarande insats, Monusco, finns det avdelningar både på huvudkontoret, och i fält, som jobbar specifikt med mänskliga rättigheter. Rapporterna från fältkontoren ger en god uppfattning om vidden av de kränkningar som pågår dagligen. Monuscos avdelning för mänskliga rättigheter arbetar även nära det fältkontor som FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR) har i Kinshasa. De båda organisationerna lyder under samma chef, men har delvis olika mandat.

Det svenska utvecklingssamarbetet med DR Kongo har fortsatt tonvikt på humanitära insatser. Samtidigt växer Sveriges stöd till långsiktig utveckling i landet. Rättighetsperspektivet utgör en grund för svenskt samarbete med DR Kongo och arbetet har ett fokus på implementering av säkerhetsrådets resolution 1325 för kvinnor, fred och säkerhet. Sida stödjer bland annat olika FN-organ, internationella organisationer såsom International Center for Transitional Justice (ICTJ) och Global Witness.

En annan viktig komponent för att främja mänskliga rättigheter och en demokratisk samhällsutveckling i DR Kongo är det stöd som ges till medieutveckling. Stöd till rättssektorn har även påbörjats för att stärka rättsstaten.

Sverige bidrog till det kartläggningsprojekt av brott mot mänskliga rättigheter som FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter initierade under 2007 och avslutade 2010. Kvinnors rättigheter genomsyrar flera av insatserna. Inom hälsosektorn bidrar vidare svenskt stöd till stärkt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, i många fall i samarbete med FN. Ett mindre stöd har också utgått till Monuscos fond till förmån för försvare av mänskliga rättigheter och vittnen till kränkningar. Sverige deltar med civilpolis och militärobservatörer i MONUSCO samt har en flera rådgivare i EU-missionerna EUSEC och EUPOL som arbetar med stöd till armé- och polisreform. Folke Bernadotteakademin har också ett antal så kallade civilobservatörer knutna till Monuscos insatser i östra DR Kongo.

Ett antal svenska frivilligorganisationer verkar för mänskliga rättigheter i DR Kongo. Det är bland andra Diakonia, Pingstmissionen, Röda korset, Svenska

missionskyrkan, MR-fonden och Kvinna till Kvinna som ger aktivt stöd till kongolesiska enskilda organisationer.